

PLANLÆGNING OG EVALUERING

KORT NR. 26

Demokratitræet

Demokratitræet er et internt værktøj, som du kan bruge i dit arbejde med det demokratiske værtskab for at styrke borgernes demokratiske selvtillid.

Den enkeltes demokratiske selvtillid er sammensat af tre delelementer, der til sammen påvirker viljen, lysten og evnen til at deltage i demokratiet:

1. Man tror på, at man har noget at sige, og man gør det.
2. Man oplever, at nogen er villig til at lytte til en.
3. Man tror på, at man kan handle og påvirke samfundet.

For at vedligeholde eller styrke den demokratiske selvtillid hos borgerne, er det vigtigt, at vi arbejder med vores demokratiske værtskab. Det vil sige, at vi som værter gør, hvad vi kan for at:

- A. skabe en *stemning*, hvor det opleves som trygt at give udtryk for ens holdning
- B. skabe *relationer*, sådan at vi lytter til hinanden
- C. give mulighed for at *handle* og påvirke samfundet

AGORA

DEMOKRATITRÆET

EKSEMPEL:

I forbindelse med planlægning og afvikling af Aarhus Bibliotekernes arrangementsserie *Kaffe og politik* var det intentionen at skabe en række arrangementer, hvor borgere og byråds kandidater i øjenhøjde kunne møde hinanden i trygge og hyggelige rammer. Målet var, at byråds kandidaterne kunne høre om borgernes oplevelser, og borgerne kunne få indblik i byråds kandidaternes politiske perspektiver.

For at bidrage til den ønskede stemning, hvor en uformel og ligeværdige samtale kunne finde sted, blev arrangementerne derfor afholdt om et kaffebord. Fraværet af en scene eller et podie til magthavere og beslutningstagere (her politikere) kan bidrage til at udligne magtasymmetrimen mellem dem og borgerne.

For at styrke relationerne mellem deltagerne blev kaffe og politikarrangementerne indledt med en runde, hvor alle præsenterede sig og fortalte, hvad de var optagede af i lokalområdet. På den måde blev alle inviteret ind i samtalen og lyttede til hinanden. Det gjorde barrieren for at deltage i den videre samtale væsentligt lavere.

Det demokratiske handlingselement i kaffe og politikarrangementerne var, at man som borger fik direkte adgang til at tale med og dermed måske også mulighed for at påvirke lokale byråds kandidater.

HVORFOR?

Ved at koble begreberne "demokratisk selvtilid" og "demokratisk værtskab" kan demokratitræet bidrage til at skabe de bedste forudsætninger for demokratisk deltagelse i forbindelse med udvikling og afholdelse af aktiviteter og arrangementer på biblioteket.

HVORDAN?

Overvej med udgangspunkt i Demokratitræet, hvilket demokratisk værtskab du ønsker at levere i forbindelse med dit arrangement. Altså, hvordan du vil:

- skabe en stemning, hvor det opleves som trygt at give udtryk for ens holdning: Hvilken rammesætning kræver arrangementet for eksempel? Hvilke handlinger vil understøtte en tryk stemning i rummet? Hvordan kan I indrette rummet, så det medvirker til den rette stemning?
- skabe relationer, sådan at vi lytter til hinanden: Hvordan kan vi styrke relationsdannelsen i rummet? Hvilke små øvelser eller greb i dialogen kan træne vores evne til at lytte? (find evt. inspiration i værktøjerne nr. 35-46 under kategorien "Øget deltagelse")
- give mulighed for at handle og påvirke samfundet: Hvordan afslutter vi for eksempel selve arrangementet? Hvad vil give en oplevelse af, at vi gør en reel forskel og kommer videre med noget?

Om der er vægt på det ene eller andet af disse værtskabselementer, afhænger af intentionen med arrangementet. Handling er med andre ord ikke altid målet. At dele perspektiver, lytte og blive klogere rummer også stor demokratisk værdi.

Pointen er, at bibliotekets demokratiske værtskab påvirker gæsternes demokratiske selvtilid – og ved at være bevidste om det, kan vi planlægge bedre demokratiaktiviteter.

Teori: Demokratitræet er udviklet af Aarhus Bibliotekerne med inspiration fra Dansk Ungdoms Fællesråds definition af demokratisk selvtilid og med inspiration fra civilsamfundsorganisationen Sager der samlers fokus på det demokratiske værtskab.